
És un caramel de mel, amb el pinyol de fel

En els despatxos de moltes, per no dir totes, les institucions privades i públiques, la connexió internàutica és tan imprescindible com l'existència de l'electricitat. L'invent ha creat una dependència directament proporcional a la utilitat comunicativa que ofereix, una dependència còsmica, doncs. L'avenç tecnològic, a més, ha permès un cert estalvi de paper —el dimoni de la tecnologia pot redimir-se en aquest cas pel guany ecològic—, també ha suposat la possibilitat d'accedir a una informació que altrament fóra més que recòndita, tot i que sovint s'hi arriba a les palpentes i abstrusament. L'invent també ha fomentat la conversa virtual dels chatters i la llibertat-impunitat que se'n deriva, i les arts gràfiques i els free-lancers amb interessos miscel·lanis; l'invent, en definitiva, ha obert les portes d'un món que encara no coneix els seus límits. Aquest nou continent de la informació permet la doma del material per a la formació i per a la deformació dels seus usuaris o eventualment esclaus. Per tot plegat, doncs, els usuaris singulars i, amb molt més motiu, les institucions diverses i les empreses han après la nova sintaxi productiva de l'espai galàctico-internàutic i la multitud ja vivim sota l'allau dels serveis, de l'ordre bancari al préstec interbibliotecari, que s'han generat. Aquest fet no treu que la imposició del nou idioma comporti encara un alt grau d'analfabetisme.

En conseqüència amb l'explosió del nou món, el Departament d'Ensenyament s'ha decidit per connectar (expectativa màgica) els centres d'ensenyament obligatori. Lentament, però sense defallença, la població amb edat escolar de progressar adequadament veurà la llum. I quina llum veurà? De moment, la llum més resplendent és la que prové del Racó del Clic a Sinera. Aquests serveis d'activitats escolars i de bases de dades s'allotgen en un servidor oficial de recursos del Departament d'Ensenyament. Ara bé, les noves iniciatives de connectar els centres pretenen facilitar en primera instància les qüestions administratives que els són pròpies. També, és clar, serà possible

la consulta d'intranets i la navegació. De moment, si s'estén la vela a l'oceà binari, només es pot besllumar, tret de les dues pàgines citades, naufrags que han construït pàgines web d'introducció general al món informàtic o de treballs de classe dirigits per professors amb molt bona voluntat. Les pàgines «oficials» responen a una filosofia probablement massa gremial, massa aplicada: es pot disposar de diversos programes específics i aplicats als dissenys curriculars per baixar a l'ordinador particular —un sistema de lliurament per correu faria el mateix servei—, però no hi ha una clara voluntat de filtrar i jerarquitzar la informació específica disponible a internet i fer-la útil per al professional de l'ensenyament. De fet, gairebé mai des d'aquestes pàgines no es pot anar a les referències web obligades per estar al cas de la informació que hauria de ser pertinent en un professor d'ensenyament secundari: bases de dades de les biblioteques més importants, biblioteques virtuals, pàgines internacionals específiques sobre les matèries impartides... Aquesta informació hauria de ser gestionada i comentada per tal que el professor tingués una via d'oxigen cultural més enllà de la indigència de les aules, si més no.

El món internàutic cultural català, però, és més aviat esllanguit. Aquesta és la gran paradoxa: tenim ordinadors a les escoles, connectem els ordinadors i no tenim gairebé res per omplir la pantalla. Sí que és veritat que hi ha tones de pàgines, algunes de «culturals», però quantes pàgines hi ha d'humanitats amb cara i ulls? I les poques que hi ha, tenen adreça institucional o responen a la iniciativa individual o de petits grups? Qui guia temàticament la informació ciclòpica del «món exterior»? Per què la literatura no només desapareix de les aules sinó que no té ni representació a les pàgines oficials? Si les institucions no tenen una actitud ben clara en aquest sentit, els avantatges de les xarxes de la informació no passaran de poder matricular el nen o de demanar hora al metge per internet. I això ja és un guany, un guany logístic, però només un guany logístic. Cal anar més lluny, vèncer la paradoxa: per petites parcel·les fer que aquest país existeixi en un context sense restriccions. Quan hi ha tantes dificultats per existir culturalment i políticament en el món interestatal, cal aprofitar el vehicle més estandarditzat i ser culturalment i política en el nou espai: i ser vol dir construir i saber què fan i qui són els altres. Aquesta és feina institucional, és clar, però aquesta feina hauria de revertir en la formació dels professionals de l'ensenyament (ells mateixos productors coordinats de material internàutic) i finalment en les aules, si és que és possible a aquestes alçades creure en la regeneració de les aules i dels seus habitants.

Saber on és la informació, jerarquitzar la informació i fer arribar la informació, aquestes són condicions indispensables per superar la limitació i el gremialisme que sembla insinuar-se en les noves xarxes educatives. Si ja no és probable que un professor de secundària llegeixi Flaubert, Kafka o Carroll no cal que ens plantegem res en el món de la informació en xarxa: si l'eina ha de servir de màquina administrativa o de suport per a activitats escolars «de mínims» ja podem plegar la barraqueta. En aquest nou món binari, a més del mètode divinitzat pels pedagogs, tornen a ser importants el continguts, i no el gremi. Si en aquest moment les institucions no s'adonen de la importància d'aquesta filosofia i d'aquests continguts —de comunicar els foranis i de generar els propis— l'invent no haurà valgut la pena. I els professionals de l'ensenyament no n'han de quedar al marge. Sempre, és clar, que aquests continguts incloquin

també els propis de les humanitats i no deixataments incomedibles que només afarten estòmacs i cervells migradíssims. Si no hi ha aquesta disposició conceptual, la màquina només serà un caramel lliurat en sortir de l'escola, un caramel de mel paradoxalment revestit d'alta tecnologia, però amb el regust dels vicis i les pantes de conducta de sempre. L'essència indigerible de la fel d'haver desaprofitat una eina que permetria vèncer mínimament els límits de la indigència cultural del món de les aules.

«Els Marges»